

УДК 330.14:332.1

Концептуальні основи оцінки рівня капіталізації регіону

[М.А. Козоріз, О.М. Люткевич, Я.Я. Пушак та ін.]; НАН України. Інститут регіональних досліджень. – Львів, 2009. – 134 с.

ISBN 978-966-02-5485-5

У науковій доповіді обґрунтовано теоретичні та методологічні засади дослідження капіталізації в умовах наростання впливу глобалізація цих процесів. Проаналізовано стан розробленості проблемних питань, пов'язаних з обліком регіональних активів, вибором методів оцінки рівня капіталізації активів основних суб'єктів економіки: промислових підприємств, банківських та небанківських установ. Запропоновані принципи управління капіталізацією інноваційно активних підприємств.

Доповідь розрахована на широке коло фахівців, які займаються питаннями оцінки рівня капіталізації, обліком регіональних активів, управлінням ефективністю використання капіталу на основі підвищення капіталізації суб'єктів господарювання.

Літер. 71.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор Н.А. Мікула
доктор економічних наук, професор Є.В. Крикавський

*Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту регіональних досліджень НАН України
(протокол №9 від 03 листопада 2009р)*

ISBN 978-966-02-5485-5

©Інститут регіональних досліджень НАН України. 2009

ВСТУП.....	4
------------	---

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ, РОЛІ І ФУНКЦІЙ КАПІТАЛІЗАЦІЇ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ЇЇ СУБ'ЄКТІВ	6
---	----------

1.1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ НАРОСТАННЯ ВПЛИВУ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ	6
---	---

1.2 МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ ОЦІНКИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	20
---	----

1. <i>Визначення точок відліку капіталізації в регіоні</i>	<i>20</i>
--	-----------

2. <i>Вибір активів регіону як об'єкту оцінки капіталізації за видами економічної діяльності</i>	<i>23</i>
--	-----------

3. <i>Методологічні особливості організації бізнес-процесу та їх вплив на формування ланцюгів доданої вартості</i>	<i>29</i>
--	-----------

РОЗДІЛ 2. ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ І ОЦІНКИ РІВНЯ КАПІТАЛІЗАЦІЇ	35
---	-----------

2.1 ПРОБЛЕМИ СТАТИСТИЧНОГО ОБЛІКУ РЕГІОНАЛЬНИХ АКТИВІВ....	35
--	----

2.2 МЕТОДИ ОЦІНКИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧИХ АКТИВІВ РЕГІОНУ	51
--	----

2.3 ОЦІНКА КАПІТАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ.....	74
---	----

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЄЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	89
---	-----------

3.1 ОБГРУНТУВАННЯ ФОРМ І МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ КАПІТАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ УСТАНОВ.....	89
---	----

3.2 УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛІЗАЦІЄЮ ІННОВАЦІЙНО АКТИВНИХ ПІДПРИСМСТВ	105
---	-----

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ.....	122
-----------------------------------	------------

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	128
---	------------

ВСТУП

За останні роки в Україні значно підвищився інтерес з боку науковців до питань, пов'язаних із визначенням сутності, функцій і завдань капіталізації в забезпеченні розвитку національної економіки. З'явилося чимало статей, в яких висвітлюються різні аспекти капіталізації. Однак проблема капіталізації вітчизняної економіки визнається і досліджується в основному в теоретичному аспекті. В практиці господарювання показники капіталізації не знаходять відображення в системі статистичного обліку та менеджменті. Більш того, кожний дослідник намагається давати власне визначення сутності капіталізації як процесу нарощування власного капіталу, зростання ринкової вартості активів, бізнесу, цілих майнових комплексів тощо. Все це за відсутності загальновизнаних вимог до капіталізації як економічної категорії, на базі якої регламентуються важливі фінансово-кредитні відносини власності та вартості між суб'єктами господарювання, між ними та державою та призводить до спірних результатів дослідження і неоднозначності в розумінні проблеми.

В результаті за оцінками вітчизняних і зарубіжних експертів українська економіка на міжнародному рівні є недооціненою, має занижений рівень капіталізації, що негативно впливає на її імідж як країни з ринковою економікою.

Необхідність поглибленого вивчення питань, пов'язаних із капіталізацією вітчизняної економіки все в більшій мірі визнається вже не тільки дослідниками, а й з боку урядових структур. Більш того, актуальність досліджень зростає в умовах наростання економічної нестабільності в країні та світі. Все більшого визнання набувають дослідження, які визначають взаємозв'язок показників капіталізації економіки з показниками її економічної безпеки, фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

В представленій науковій доповіді основна увага приділена висвітленню та розв'язанню проблемних питань в наступних напрямках:

- уточнення термінології, пов'язаної із визначенням сутності, функцій і завдань капіталізації в забезпеченні розвитку національної економіки регіонів і суб'єктів господарювання; виявлення проблемних питань, пов'язаних з обліком показників і оцінкою капіталізації регіональних активів;
- визначення принципів управління і побудови системи управління капіталізацією інноваційно активних підприємств.

Наукова доповідь підготовлена на основі проведених досліджень в рамках планової науково-дослідної роботи інституту регіональних досліджень НАН України.

Аналіз і оцінка розробленості проблеми показали, що в Україні

дослідження капіталізації носять розрізнений, а не системний характер. При цьому найменш дослідженими є питання, пов'язані з оцінкою капіталізації економіки регіонів. Тому основна увага в науковій доповіді приділена висвітленню методологічних і методичних підходів до визначення рівня капіталізації економіки регіонів, їх активів. На основі виявлених тенденцій розвитку економіки регіонів в залежності від їх ресурсного потенціалу, його ефективного використання у виробничо-господарському обігу обґрунтовані шляхи підвищення ефективності соціально-економічного розвитку регіонів. Обґрунтовано, що управління ресурсам, активами та капіталом регіонів потребує розроблення нової політики держави стосовно управління капіталізацією.

Наукова доповідь розрахована на фахівців, які займаються обліком і оцінкою ресурсів регіону, суб'єктів господарювання. Матеріали доповіді можуть бути використані органами місцевої влади, самоврядування при обґрунтуванні напрямів розвитку конкретних територій. Матеріали доповіді можуть бути використані викладачами вищій навчальних закладів при вивченні та висвітленні питань, пов'язаних з аналізом, оцінкою, управлінням капіталом та капіталізацією суб'єктів господарювання.

Робота виконана авторським колективом у складі: д.е.н., проф. Козоріз М.А., к.е.н., ст. н.с. Люткевич О.М., к.е.н., ст. н.с. Пушак Я.Я., к.е.н., н.с. Возняк Г.В., к.е.н., доц. Пшик Б.І., м.н.с. Бенювська Л.Я., пров. інж. Музика І.С.